

Anders Anagrius
Chef nämndkontor barn och utbildning
Tel. 08-12 45 71 92
Anders.anagrius@ekero.se

Förändrad organisation för arbetsmarknadsrelaterade insatser

Dnr KS15/221-001

Inledning

På uppdrag av kommunledningskontoret har socialkontoret och nämndkontor barn- och utbildning utrett vilka arbetsmarknads- och sysselsättningsbehov som idag finns för personer som av olika skäl har behov av råd, stöd och vägledning till studier, arbete och självförsörjning eller sysselsättning. Även hur och på vilket sätt befintliga personella resurser används idag har utretts. Information och synpunkter har också inhämtats från personal som arbetar med frågorna i syfte att få en helhetsbild av nuläget.

Arbetet med inriktning mot studier- och/eller arbete med nuvarande organisering, utförs av fyra anställda från tre olika verksamheter inom de två nämnderna, Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden. De primära arbetsuppgifterna är stöd till kommuninvånare att närma sig arbetsmarknad, studier, sysselsättning eller praktiskt stöd vid skyddade anställningar.

I avseendet *arbetsmarknadsenhet* finns ingen sådan i kommunen men de skilda enheterna fungerar i praktiken på liknande sätt.

Trots en mycket låg arbetslöshet i Ekerö kommun finns det grupper som på grund av avsaknad av arbete, låg eller ingen utbildning eller med anledning av funktionsnedsättning behöver extra stöd till ett självständigt liv. Behovet av tjänster som erbjuder detta stöd är därför lika stort i Ekerö som i kommuner med högre arbetslöshet.

I takt med att kommunen tar emot fler nyanlända och ensamkommande flyktingbarn ökar även behovet av stöd vad gäller skyndsamt integrationsprocess i syfte att bli självförsörjande.

Nuvarande organisation

De tre verksamheterna som uttalat vänder sig till personer som av olika skäl helt eller delvis står utanför arbetsmarknaden är UMJ (unga mot jobb), IAM (Individ, Arbete, Möjlighet) och AME (Arbetsmarknadsenheten).

Verksamheterna arbetar med stöd, råd och vägledning/handledning. På varsitt håll arbetar enheterna delvis med samma samverkanspartners, främst Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan och i vissa fall även med samma målgrupper.

Unga mot jobb (UMJ) och Vuxenutbildningen

UMJ vänder sig till arbetslösa ungdomar mellan 16-24 år. UMJ arbetar med studie- och yrkesvägledning, har arbetsgivarkontakter och jobbsökande aktiviteter. En samordnare ansvarar för det aktiva arbetet och en yrkesvägledare bistår. Arbetet utförs på följande sätt;

- bedömning/kartläggning,
- planering,
- verkställighet och
- uppföljning.

Verksamheten samordnar så långt det är möjligt övriga samverkanspartners för att underlätta för den enskilde. Verksamheten har även samlat en praktikplatsbank som stöd för att matcha den enskildes önskemål mot arbetsmarknaden.

Vidare har kommunen/enheten sedan 1 januari 2015 ett aktivitetsansvar för de ungdomar som ännu inte fyllt 20 år och som inte går i gymnasiet. Ansvaret innebär bl a att motverka att ungdomar utan gymnasieutbildning hamnar utanför utbildning och i långvarig arbetslöshet.

Ett register över vilka ungdomar som omfattas meddelas till SCB två gånger per år och kommunen ska dokumentera vilka individuella åtgärder och insatser som erbjuds varje enskild ungdom.

Enheten ansvarar även för anskaffandet av sommarpraktikplatser. Erbjudandet till kommunens ungdomar om sommarjobb är värdefullt och en viktig del för många ungdomars inträde till arbetslivet.

Individ Arbete Möjlighet (IAM)

IAM ansvarar för att efter biståndsbeslut om Daglig sysselsättning enligt LSS, bistå individer att leta praktikplats hos privata företag, föreningar eller kommunen. Syftet med praktikplatsen är att den ska leda till någon form av anställning. Samverkan ska ske med Arbetsförmedling och Försäkringskassa men kan vara svårt att åstadkomma. En arbetskonsulent ansvarar för utförandet av tjänsten som innebär;

- kartläggning av brukarens möjligheter och intressen samt upprättande av genomförandeplan,
- söka praktikplats och introducera,
- uppföljning och
- handledning på praktikplatsen

Arbetsmarknadsenheten (AME)

AME arbetar med utgångspunkt från Arbetsförmedlingens beviljade åtgärder för skyddade anställningar, dvs Offentligt Skyddad Anställning (OSA) och andra former av trygghetsanställningar. En handledare ansvarar för det dagliga arbetet i OSA-gruppen som främst arbetar på uppdrag av kommunala enheter. Arbetsledaren har även ett övergripande ansvar för fem personer lokaliserade hos olika kommunala arbetsgivare och i enstaka fall, privata arbetsgivare. Total volym för antal årsplatser inom ramen för AMEs ansvar är tio. Tjänsten innehåller ansvar för;

- ledning av det dagliga arbetet för gruppen inom OSA,
- ansvara för ekonomi och fakturor/fakturering som avser AME och
- uppföljningsmöten och förhandlingar om förlängningar av trygghetsanställningar med Arbetsförmedlingen.

Nuvarande kostnader Studie- och yrkesvägledning/Vuxenutbildningen

Personal:

1 vägledare 0,40 % UMJ och 0,60 % IVG

1 vägledare 0,20 % UMJ och 0,80 % Vux

1 vägledare 0,30 % KAA och 0,70 % Vux

1 tjänst 0,50 % sommarpraktik

Sammantaget 1,5 tjänst riktat mot studie- och yrkesvägledning för personer över 20 år.

Personalbudget 2015, 5,1 mkr vilket även avser studie- och yrkesvägledare inom skolan.

Lokalkostnad cirka 77 tkr.

Arbetsmarknadsenheten

Personal: 1,0 tjänst, 530 tkr inklusive PO.

3,7 mkr per år inklusive lokalkostnad 78 tkr.

Intäkter statsbidrag trygghetsanställningar 2,1 mkr.

Individ Arbete Möjlighet

Personal: 1,0 tjänst, 490 tkr inklusive PO

Lokalkostnad cirka 21 tkr

Effekter och konsekvenser när enskilda får stöd och hjälp till egen försörjning eller annan form av meningsfull sysselsättning är inte enbart mätbara i ekonomiska termer. De allmänmänniska aspekterna för betydelsen av självständighet och möjligheten att styra och göra egna val är betydande.

Problematiken när personer inte kommer i arbete eller annan självförsörjning är kostsam för kommunen. Det innebär många gånger behov av ekonomiskt bistånd. Även andra former av insatser från olika verksamheter i kommunen kan komma att bli aktuella. De ekonomiska konsekvenserna för kommunen innebär också förlorade skatteintäkter och ökat behov av avgiftsbefriad vård- och omsorg och barnomsorg etc. Saknas skattepliktig inkomst saknas även möjligheten att kvalificera sig för sjukpenning och högre nivå av föräldrapenning som kan innebära självförsörjning.

2014 var kostnaden för ekonomiskt bistånd riktat till unga vuxna mellan 18-25, 1,6 mkr (43 personer). 6,5 mkr beviljades i bistånd till personer med psykisk eller social ohälsa vilket avser 37 % av den totala andelen hushåll (401) som uppbar ekonomiskt bistånd under året. Budgeten för ekonomiskt bistånd 2014 var drygt 13 mkr och den genomsnittliga kostnaden per hushåll utgjorde 7 800 kr per månad.

Tio nyanlända familjer, av de totalt 21 familjer kommunen mottagit från 2011 fram till 2014, beviljades ekonomiskt bistånd som komplettering till den etableringsersättning nyanlända erhåller från staten (Arbetsförmedlingen/ Försäkringskassan) under 2 år från bosättning i kommunen. När den nyanländes etableringsersättning upphör flyttas försörjningsansvaret över till kommunen om den enskilde inte blivit självförsörjande under etableringstiden. Kostnaden för det kompletterande ekonomiska biståndet under etableringsperioden har ökat för denna grupp.

En person som beviljas en OSA-anställning av Arbetsförmedlingen och där lönen förhandlas till exempelvis 18 tkr per månad innebär för kommunen en kostnad om cirka 700 kr per månad. Anställningen finansieras till största delen med statsbidrag och den enskilde betalar genom sin lön skatt i kommunen. Mervärdet i form av arbetslivserfarenhet, självförsörjning och referenser att lämna vid arbetsökeri är betydande och värdefullt.

Förslag till ny organisation för arbetsmarknadsrelaterade insatser

Avsikten med en sammanhållen enhet är att den ska kunna tillgodose flera målgruppers behov och därmed förstärka kommunens möjligheter att öka sysselsättningsgraden. Enheten kan ta tillvara och utveckla samverkan mellan olika aktörer och huvudmän och utgöra en samordnad funktion. För såväl externa som interna samverkanspartners och för den enskilde medborgaren kan verksamheten bli *en väg in*.

I sak bedöms de fyra huvudområdena vägledning, sysselsättning, integration och studie- och yrkesvägledning som angelägna att föra samman till en enhet;

Vägledning

- Utformning av individuella planer för den enskilde som guidar mot sysselsättning, praktik, arbete eller studier
- Kommunalt uppföljningsansvar för ungdomar som inte går i skolan
- Stöd till arbetslösa unga vuxna
- Samordning av sommarpraktikplatser för ungdomar

Sysselsättning

- Riktat arbete till personer som står långt från arbetsmarknaden
- Arbetslivsinriktad rehabilitering/bedömning i samarbete med Försäkringskassan
- Personer med insats Daglig sysselsättning/LSS
- Trygghetsanställningar/OSA

Integration

- Råd och stöd till nyanlända i samverkan med Arbetsförmedlingen
- Lotsa och coacha nyanlända i etableringsfasen
- Lokala näringslivet – etablera nära samverkan
- Anordnande av praktikplatser i kombination med SFI-studier

Studie- och yrkesvägledning

- Grundläggande studier och studier på gymnasienivå
- SFI

Organisatorisk tillhörighet

Barn och utbildningsnämnden ges ansvaret för den samlade enhetens verksamhet. Verksamhet inom områdena som beskrivits tidigare och som idag sorterar under socialnämnden förs över till Barn- och utbildningsnämnden.

Överenskommelse om samverkan

Kommunen har idag tecknad överenskommelse med Arbetsförmedlingen avseende insatser/ aktiviteter inom olika jobb- och utvecklingsgarantier. Detta berör målgruppen unga vuxna. För närvarande saknas överenskommelser gällande nyanlända och personer med funktionsnedsättningar. En framgångsrik samverkan med främst Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan är en förutsättning för att uppnå positiva effekter. Lokala samverkans-överenskommelser som berör samtliga målgrupper behöver därför upprättas som reglerar hur, när och på vilket sätt parterna förbinder sig att samverka.

Kostnader efter organisationsförändringen

Befintliga budgetar hos respektive enhet som avser de beskrivna enheterna och funktionerna föreslås föras över till den nya verksamheten. Det utökade mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn och ungdomar kommer att ställa krav på hur och på vilket sätt kommunen framgångsrikt kan omhänderta nytillkomna invånares kunskaper och kompetens. Detta kommer att förutsätta att kommunen tillsätter personella resurser för ändamålet.

Samordning av funktioner i relation till de olika uppdragen och en ny sammanslagen verksamhet kan antas långsiktigt leda till effektiviseringar av de insatser som ges samt ge såväl bättre kvantitativa som kvalitativa resultat. De kostnader som kan uppstå vid eventuella omlokaliseringar kommer att kunna bidra till ekonomisk obalans under 2016.

Personal

Budget för redan befintlig personal bedöms inte förändras. Det bedöms dock finnas behov av rekrytering av en medarbetare med uppdrag att arbeta som lots och ge coachning för nyanlända och ensamkommande ungdomar som närmar sig 21 år.

Lokaler

Syftet med en sammanslagning av de olika enheterna är att kunna effektivisera och säkerställa att personalens kunskap och kompetens omhändertas samt minska sårbarheten vid personals bortavaro. En samlokalisering är förutsättning för detta.